

Service Excellence.	แผนงานวัณโรค	โครงการเฉลิมพระเกียรติ ร. 10 (การดูแล ควบคุม ป้องกันวัณโรค)				
วัตถุประสงค์ 1 เพื่อเร่งรัดการค้นพบผู้ป่วยวัณโรคทุกประเภทให้มากกว่าร้อยละ 90 2 เพื่อเร่งรัดการดูแลรักษาผู้ติดเชื้อวัณโรคและผู้ป่วยตามมาตรฐานให้หายและกินยาครบ						
ตัวชี้วัด อัตราความสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ (เป้าหมาย \geq ร้อยละ 85)						
สถานการณ์ : ความสำเร็จของการดูแลรักษาผู้ป่วยวัณโรคสะท้อนคุณภาพของระบบบริการสาธารณสุข และควบคุมวัณโรคโดย ตัดวงจรการแพร่กระจายเชื้อวัณโรค และป้องกันเชื้อวัณโรค ดี้อย่า ปัจจุบันอัตราความสำเร็จของการรักษาวัณโรคของประเทศไทยต่ำ เพียงร้อยละ 80 ซึ่งไม่สูงพอที่จะลดปัญหาวัณโรคที่เป้าหมายร้อยละ 90 เนื่องจากปัจจัยสำคัญ 3 ประการ คือ (1) ผู้ป่วยวัณโรคเสียชีวิตระหว่างการรักษาส่ง (2) การขาดนัดรับยาอย่างต่อเนื่อง และ (3) ไม่มีการติดตามประเมินผลการรักษา Baseline : อัตราความสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ ปี 2558 = 79.5% ปี 2559 (cohort 1 = 80.3 % ,cohort 2 = 78.2 % ,cohort 3 = 76.7 %) อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ ปี 2558 = 8.0 % ปี 2559 (cohort 1 = 8.2 % ,cohort 2 = 8.3 % ,cohort 3 = 7.4 %) อัตราการขาดยาของผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ ปี 2558 = 4.8 % ปี 2559 (cohort 1 = 4.9 % ,cohort 2 = 4.7 % ,cohort 3 = 4.5 %)						
มาตรการ	แนวทาง/กิจกรรมหลัก	ส่วนกลาง	เขต	จังหวัด	ระยะเวลา	งบประมาณ
มาตรการที่ 1 ลดการเสียชีวิตของผู้ป่วยวัณโรค	1.ลดความล่าช้าในการตรวจวินิจฉัย โดยการ ▪ คัดกรองเชิงรุกวัณโรคและวัณโรคดี้อย่าในกลุ่มเสี่ยง 2. พัฒนาคุณภาพการดูแลรักษาผู้ป่วยวัณโรคอย่างต่อเนื่อง (Continue quality improvement : CQI) ▪ จัดการรักษาตามมาตรฐานวัณโรค วัณโรคดี้อย่า และวัณโรคที่มีโรคร่วม ▪ พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการยาสำหรับผู้ป่วยวัณโรค ▪ ทบทวนการดูแลรักษาผู้ป่วยวัณโรคที่เสียชีวิต (Death case conference)	✓	✓	✓	ปีงบประมาณ 2561	
มาตรการที่ 2 ลดการขาดยาในผู้ป่วยวัณโรค	1.ดูแลรักษาโดยผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง (Patient Centered Care) ▪ ดูแลผู้ป่วยแบบมีพี่เลี้ยง (DOT)/ผู้จัดการประจำตัว (TB case manager) ▪ ขยายการมีส่วนร่วมของชุมชน 2. ดูแลผู้ป่วยร่วมกับทีมสหวิชาชีพ เครือข่ายในพื้นที่ ร่วมกับ Primary Care Cluster, District Health Board ,Family Care Team 3 ให้การช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจและสังคม	✓	✓	✓	ปีงบประมาณ 2561	

มาตรการที่ 3 พัฒนา ระบบการส่งต่อและ ติดตามการรักษา ผู้ป่วยวัณโรคทุกราย	1. พัฒนาระบบข้อมูลผู้ป่วยวัณโรครายบุคคล และระบบการส่งต่อผู้ป่วยวัณโรค 2. กำกับ ติดตาม และประเมินผลการรักษาผู้ป่วยวัณโรค (Monitoring and evaluation) ใช้ระบบข้อมูลที่มีคุณภาพในการกำกับติดตามผู้ป่วยวัณโรค 3.สร้างเครือข่ายหรือศูนย์กลางประสานการส่งต่อและติดตามผล (Referral center)			✓	✓	✓	ปีงบประมาณ 2561	
Small success	3 เดือน	6 เดือน	9 เดือน	12 เดือน				
	1. Situation analysis : วิเคราะห์สถานการณ์ ขนาดและความรุนแรงของปัญหา กลุ่มเสี่ยง/กลุ่มเป้าหมาย พื้นที่เป้าหมาย** ช่องว่างและปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการเสียชีวิต ขาดยาและการติดตามผลการรักษาของผู้ป่วยวัณโรค 2. Planning จัดทำแผนงานเพื่อลดการเสียชีวิต การขาดยา และพัฒนาระบบการส่งต่อและติดตามผลการรักษา	Monitoring กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนงานเพื่อลดการเสียชีวิต การขาดยา และพัฒนาระบบการส่งต่อของพื้นที่เป้าหมาย** และประเมินผลสำเร็จจาก อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ลดลง อัตราการขาดยาของผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ลดลง อัตราการโอนออกและไม่มีผลการรักษาของผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ลดลง	Monitoring กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนงานเพื่อลดการเสียชีวิต การขาดยา และพัฒนาระบบการส่งต่อของพื้นที่เป้าหมาย** และประเมินผลสำเร็จจาก อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ลดลง อัตราการขาดยาของผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ลดลง อัตราการโอนออกและไม่มีผลการรักษาของผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ลดลง	Evaluation อัตราความสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 85 (ประเทศ) และเทียบกับค่าเป้าหมายรายเขตสุขภาพ (ตามตารางแนบ) อัตราความครอบคลุมการรักษาผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำ (TB Treatment Coverage) เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับปี 2559 โดยค่าเป้าหมายแยกจากรายเขตสุขภาพ (ตามตารางแนบ)				
หน่วยงานรับผิดชอบ	หน่วยงานหลัก กรมควบคุมโรค สำนักวัณโรค หน่วยงานร่วม กรมควบคุมโรค : สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1-12/สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลสังกัดกรมการแพทย์ และ โรงพยาบาลนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุข							

ตารางข้อมูลพื้นฐานอัตราความสำเร็จในการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่

สำนักงานป้องกัน ควบคุมโรค	ข้อมูลพื้นฐานอัตราความสำเร็จในการรักษา ผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ 2 ปี ย้อนหลัง					ค่าเป้าหมายอัตราความสำเร็จในการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดราย ใหม่ (%)			
	2558	2559			ค่าเฉลี่ย	2561	2562	2563	2564
		Cohort 1/59	Cohort 2/59	Cohort 3/59					
ประเทศ	79.49	80.34	78.23	76.73	78.7	≥85	86	88	90
1 เชียงใหม่	76.18	77.34	79.10	77.28	77.5	≥ 81.5	85.5	89.5	90
2 พิษณุโลก	83.56	81.02	81.07	82.20	82.0	≥ 84.5	87.1	89.6	90
3 นครสวรรค์	78.63	80.42	81.11	83.53	80.9	≥ 83.5	86.0	88.6	90
4 สระบุรี	80.36	79.06	77.01	75.35	77.9	≥ 81.9	85.9	89.9	90
5 ราชบุรี	81.55	82.32	79.50	79.46	80.7	≥ 83.3	85.8	88.4	90
6 ชลบุรี	80.78	82.18	82.40	75.56	80.2	≥ 82.8	85.3	87.9	90
7 ขอนแก่น	80.05	82.04	79.77	80.79	80.7	≥ 83.2	85.8	88.3	90
8 อุตรธานี	78.81	77.55	75.27	77.66	77.3	≥ 81.3	85.3	89.3	90
9 นครราชสีมา	82.97	83.87	80.98	79.98	82.0	≥ 84.5	87.1	89.6	90
10 อุบลราชธานี	83.50	87.55	83.18	84.16	84.6	≥ 87.1	88.0	90.0	90
11 นครศรีธรรมราช	79.53	82.29	82.12	79.62	80.9	≥ 83.4	86.0	88.5	90
12 สงขลา	84.08	85.61	81.94	80.41	83.0	≥ 85.6	88.0	89.0	90
13 สปคม.	66.63	62.48	59.96	49.57	59.7	≥ 64.6	69.5	74.4	90

หมายเหตุ 1. ค่าเฉลี่ย หมายถึง ผลรวมของจำนวนผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ ที่รักษาหายและกินยาครบปีงบประมาณ 2558-2559 หารด้วยผลรวมจำนวนผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ในช่วงเวลาเดียวกัน (ปีงบประมาณ 2558-2559) ข้อมูลจากโปรแกรม TBCM ณ วันที่ 20 สิงหาคม 2560

2. ข้อมูลพื้นฐานอัตราความสำเร็จในการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ ที่เป็นคนไทย ไม่ใช่ไทย และเรือนจำ 3 ปี ย้อนหลัง ซึ่งแยกรายจังหวัดตรวจสอบได้จากโปรแกรม TBCM ณ วันที่ 20 สิงหาคม 2560

ข้อมูลพื้นฐานและเป้าหมายของความครอบคลุมการรักษาผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำ (TB Treatment Coverage)

เขตสุขภาพ	ข้อมูลผู้ป่วยวัณโรคที่ได้รับการรักษา				ค่าเป้าหมายความครอบคลุมการรักษาผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำร้อยละ 80				
	จำนวนปชก. ปี 2558*	คาดประมาณจำนวน ผู้ป่วยวัณโรค (172/แสน ปชก.) (2)	จำนวนผู้ป่วย วัณโรคขึ้นทะเบียน รักษาปี 2559** (3)	ร้อยละ ความ ครอบคลุมการ รักษา (4 = 3/2)	ปี 2561-2564 เพิ่มขึ้น 2.5%***				
					2561	2562	2563	2564	
ประเทศ	65,729,098	113,054	67,193	59.4	90,443	93,269	96,096	98,922	101,748
1 เชียงใหม่	5,853,206	10,068	5,784	57.4	8,054	8,306	8,557	8,809	9,061
2 พิษณุโลก	3,540,252	6,089	3,288	54	4,871	5,023	5,175	5,328	5,480
3 นครสวรรค์	3,010,618	5,178	2,924	56.5	4,142	4,271	4,401	4,530	4,660
4 สระบุรี	5,245,824	9,023	5,602	62.1	7,218	7,444	7,669	7,895	8,120
5 ราชบุรี	5,252,208	9,034	4,857	53.8	7,227	7,453	7,679	7,905	8,130
6 ชลบุรี	5,923,839	10,189	4,822	47.3	8,151	8,406	8,660	8,915	9,170
7 ขอนแก่น	5,055,979	8,696	7,054	81.1	6,957	7,174	7,392	7,609	7,827
8 อุตรธานี	5,522,408	9,499	4,713	49.6	7,599	7,836	8,074	8,311	8,549
9 นครราชสีมา	6,746,755	11,604	7,624	65.7	9,283	9,573	9,863	10,153	10,443
10 อุบลราชธานี	4,590,892	7,896	5,419	68.6	6,317	6,514	6,712	6,909	7,107
11 นครศรีธรรมราช	4,405,448	7,577	5,155	68	6,062	6,251	6,441	6,630	6,820
12 สงขลา	4,885,260	8,403	4,673	55.6	6,722	6,932	7,142	7,352	7,562
13 กรุงเทพฯ	5,696,409	9,798	5,278	53.9	7,838	8,083	8,328	8,573	8,818

หมายเหตุ * ข้อมูลประชากรจากสำนักทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

** ฐานข้อมูล TBCM ณ วันที่ 8 พฤษภาคม 2560 กลุ่มเฝ้าระวังและพัฒนาข้อมูลวัณโรค สำนักวัณโรค

***อาจมีการปรับเปลี่ยนเมื่อมีข้อมูลเพิ่มเติม

ตารางข้อมูลพื้นฐานอัตราการขาดยาของผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่

สำนักงานป้องกัน ควบคุมโรค	ข้อมูลพื้นฐานอัตราการขาดยาของ ผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ 2 ปี ย้อนหลัง				ค่าเฉลี่ย	ค่าเป้าหมายอัตราการขาดยา ของผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ (%)	
	2558	2559					2561
		Cohort 1/59	Cohort 2/59	Cohort 3/59			
ประเทศ	4.82	4.87	4.73	4.47	4.7	< 3	
1 เชียงใหม่	3.94	3.66	2.66	2.63	3.2	< 3	
2 พิษณุโลก	3.44	3.30	3.47	2.87	3.3	< 3	
3 นครสวรรค์	3.31	4.41	3.04	3.62	3.6	< 3	
4 สระบุรี	6.08	8.30	7.60	7.42	7.4	< 4	
5 ราชบุรี	3.68	4.18	3.60	4.46	4.0	< 3	
6 ชลบุรี	6.51	4.48	5.04	5.39	5.4	< 3	
7 ขอนแก่น	4.98	5.81	5.81	5.57	5.5	< 3	
8 อุดรธานี	3.31	4.28	4.05	3.38	3.8	< 3	
9 นครราชสีมา	5.22	5.30	4.43	4.05	4.8	< 3	
10 อุบลราชธานี	2.27	2.22	3.30	2.16	2.5	< 2	
11 นครศรีธรรมราช	5.10	5.10	4.16	5.15	4.9	< 3	
12 สงขลา	3.70	3.15	3.36	4.58	3.7	< 3	
13 สปคม.	8.70	7.08	8.08	5.49	7.3	< 4	

หมายเหตุ

- 1) ค่าเฉลี่ย หมายถึง ผลรวมของจำนวนผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ ที่ขาดยาในปีงบประมาณ 2558-2559 หารด้วยผลรวมจำนวนผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ในช่วงเวลาเดียวกัน (ปีงบประมาณ 2558-2559) ข้อมูลจากโปรแกรม TBCM ณ วันที่ 20 สิงหาคม 2560
- 2) ข้อมูลพื้นฐานอัตราความสำเร็จในการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ ที่เป็นคนไทย ไม่ใช่ไทย และเรื้อรัง 3 ปี ย้อนหลัง ซึ่งแยกรายจังหวัดตรวจสอบได้จากโปรแกรม TBCM ณ วันที่ 20 สิงหาคม 2560

ตารางข้อมูลพื้นฐานอัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่

สำนักงานป้องกัน ควบคุมโรค	ข้อมูลพื้นฐานอัตราการเสียชีวิตของ ผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ 2 ปี ย้อนหลัง				ค่าเฉลี่ย	ค่าเป้าหมายอัตราการ เสียชีวิตของผู้ป่วยวัณโรค ปอดรายใหม่ (%)
	2558	2559		ค่าเฉลี่ย		
		Cohort 1/59	Cohort 2/59			
ประเทศ	8.01	8.17	8.30	7.36	8.0	≤ 5
1 เชียงใหม่	13.64	14.74	12.47	13.54	13.6	≤ 12.6
2 พิษณุโลก	10.71	13.20	12.62	10.11	11.7	≤ 7
3 นครสวรรค์	11.73	11.99	11.97	8.73	11.1	≤ 7
4 สระบุรี	6.02	6.63	6.91	5.85	6.4	≤ 5
5 ราชบุรี	8.07	8.27	8.86	6.12	7.8	≤ 5
6 ชลบุรี	6.34	6.67	5.80	7.06	6.5	≤ 5
7 ขอนแก่น	7.78	8.35	9.40	7.72	8.3	≤ 5
8 อุดรธานี	6.91	7.29	7.25	7.65	7.3	≤ 5
9 นครราชสีมา	6.65	6.95	8.32	6.64	7.1	≤ 5
10 อุบลราชธานี	8.50	8.23	8.67	6.75	8.0	≤ 5
11 นครศรีธรรมราช	10.15	9.27	9.37	8.72	9.4	≤ 5
12 สงขลา	7.57	6.01	7.06	5.61	6.6	≤ 5
13 สปกม.	2.96	3.54	3.14	3.25	3.2	≤ 5

หมายเหตุ

- 1) ค่าเฉลี่ย หมายถึง ผลรวมของจำนวนผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ ที่เสียชีวิตในปีงบประมาณ 2558-2559 หารด้วยผลรวมจำนวนผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ในช่วงเวลาเดียวกัน (ปีงบประมาณ 2558-2559) ข้อมูลจากโปรแกรม TBCM ณ วันที่ 20 สิงหาคม 2560
- 2) ข้อมูลพื้นฐานอัตราความสำเร็จในการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ ที่เป็นคนไทย ไม่ใช่ไทย และเรื้อรัง 3 ปี ย้อนหลัง ซึ่งแยกรายจังหวัดตรวจสอบได้จากโปรแกรม TBCM ณ วันที่ 20 สิงหาคม 2560